XII-ik évfolyam. 25-dik szám. Köszeg. 1892. junius 19-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. *Egyes szám ára 10 kr.* Megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztőség: a táblaház iskola-utczai részében. Kéziratok, levelek s egyéb a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők. *Kiadói iroda:* városkör 81. sz. a nyomdában.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők. *Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.*

A női műveltség fogalma.

Hogy mi a női műveltség fogalma? azt mindenféle nemzetbeli szakirók eléggé megvitatták és a paedagogusok is jól tudják, valamint tudja és érzi azt minden láikus ember is, akinek csak egy kissé emelkedettebb lelkülete s finomabb megfigyelő tehetsége van, mert annak valami belső sugallat, mintegy ösztönszerüleg adja tudtára, hogy melyik nő az igazán művelt s melyik nő bir a műveltségnek csakis a látszatával.

És mégis itt nálunk, mint sok minden egyebekben, ugy ebben a kérdésben is, oly eltérők és sok tekintetben oly ferdék a nézetek, vélemények, hogy azok, a kik e vélemények elvi jelentőségét figyelembe nem veszik, el sem hinnék talán, minő káros köve[illegible]ményei lehetnek (és vannak nálunk) e véleménye[illegible]k a női nevelésnél.

Pedig ugy van.

Naponkint hallom a társaságokban a kérdést fölvetni, hogy mi a női műveltség? és reá a feleleteket oly változatokban, ami szinte megdöbbentő. Igen, mert ha e vélemények általános elvekké küzdik fel magukat a magyar társadalomban, akkor a magyar intelligentia — pár évtized mulva — csakis névleg lesz már magyar, de nem lesz szivvel-lélekkel többé az. (Valamint hogy a fiatalabb női generátió ugy is csak félig az már.)

Ma napság általános divattá, sőt társadalmi kényszerré vált az, hogy minden magyar uri s előkelőbb polgári család, ha még oly kevéssé tehetős is, gyermekei mellé — (ha leánykák, ha fiuk) -- német bonnet és franczió játszó társat hozat oly zsenge korban, a mikor még az anyanyelvről sincsen azoknak fogalmuk. És miért? Azért, mert a műveltség mostani divatos fogalma azt ugy kivánja. Ugy kivánja, mert egyébként a leánykák nem tanulhatnák meg, nem sajátithatnák el elég alaposan az idegen nyelveket. Ez talán igaz. De hát oly nagy hiba volna az? Oh bizonyára! Mert egy drága nagymama megjegyzése szerint: „nagyobb szégyen semmi sem lehet“ valakire nézve, mintha egy uri társaságban azt a gixert teszi, hogy ugy beszél németül, hogy „der Frau, die Mann.“ Hogy aztán az nem szégyen-e egy magyar anyára nézve, ha 8—10 éves leánykája egy szót sem ért is magyarul és ha 16—18 éves korában meg az idegen nyelvek klassikus tudása mellett a saját anyanyelvét meg csakis a konyhai magyarsággal töri, zuzza is, — azt a nagymama már be nem ismeri. Miért is tenné! Hiszen az ő véleménye szerint, nem sorolható az a művelt emberek közé, aki csakis magyarul tud. És főkép egy nő — semmi esetre sem mondható műveltnek, aki legalább is a német nyelvet alaposan nem birja. Ahhoz, hogy valamely nő igazán műveltnek tartassék — szerinte — okvetetlen szükséges, hogy az idegen nyelveket nemcsak értse de korrectul beszélje is. És sajnos! az ő véleményét majdnem mindenfelé hangoztatják.

Nem arra törekednek az anyák, hogy leányaiknak igazán alapos és nemzeti nevelést adjanak, hanem hogy a műveltségnek a látszatával birjanak. Mig az idegen nyelvek tudását lépten-nyomon fitogtatják, addig a sziv, a lélek műveltségét hiába keressük náluk; a nemzeti érzést meg egészen elfojtva találjuk — kialudva náluk az a szikra, mely sziveikben minden iránt ami nemzeti — a tüzet éleszteni, — lobbot vetni — képes volna.

És kiöli ki azt a nemzeti érzést a leánykákból? kiölné ki más, mint a hiuságuktól elvakitott felületes gondolkodásu szülék jóváhagyásával az idegen nevelőnők. Mert olyannyira rettegnek a szülők még a gondolatától is annak, hogy őket sovinisztáknak, ázsiaiaknak („asiatisch“ a német, Schulverein hiveinek a csufondáros jelszavuk, ha rólunk szó van), fogják mondani, vagy találni, ha igazán magyarok, hogy abbeli félelmükben inkább németnek nevelik a leányaikat, csak hogy velük a Cultur népek gyermekei sorába léphessenek.

„Mit! — mondá egyszer egy tősgyökeres magyar uri ember nekem — mit tesz az, hogy a leányom német nevelést nyere-e — a fő csak az, hogy művelt legyen; a műveltség csak egy lehet, ha német, ha magyar nyelven nyerte is az oktatást; nem a nyelv, a beszéd teszi az embert azzá, ami, hanem az érzés: t. i. magyarrá.“

És hiában volt minden erőlködésem hogy őt e ferde nézeteitől, elveitől eltéritsem. Hiába mondtam, magyaráztam neki, hogy leánya akkor nem fog igazán, valódi magyar lenni, hanem csakis egy magyar érzelmü, de német ajku leány. Hasztalan volt. És ő is nevelt egy olyan magyar leányt, aki mig Schillert és Geöthét égig emeli, addig Vörösmarty, Petőfi és Arany, valamint Jókai neveik említésekor azt kérdezi: „ki volt az a jámbor?“ és ha a bálokon magyar ifjak felhivják a

TÁRCZA.

Helén.

Elbeszélés.

Szegény, szegény sziv, megtört kebel. Regéket irhatna az ember, milliókat e tényező hatalmáról; de nagyba nem kezdek, hanem inkább félve kisértem megközelitem hatalmát, csak kis alakban s látni fogjuk iszonyatos nagyságában, ha a következőket elmondom.

* * *

Olaszország regényes partvidékén, egy nyaralóban lakott a gróf. Békét, háboritlan békét keresett, távol a világ zajától. Megtalálta.

Boldogan, vidáman töltötte a kis család az időt, mig a téli időszak, — bár nagyon enyhe — nem késztette őket más vidékre, hol a szabad-lelek akadálytalanul teheti meg kalandos utait.

A grófi család ragyogó csillaga, Helén mintegy 18 éves hajadon, az evet vidámságával szökelt egyik bokortól a másikig a nagykiterjedésü párkban, mely a kastélyt övezé. Kis nővére, az akaratos kis Magdolna kényszeritette angyali zsarnoksággal, hogy bujóst játszék, s hogy lehet, hogy e mesterséget meg nem unták.

— Magdolna hol vagy? kérdi Helén a kis nővért; de az nem felett. Hol vagy? kérdi ismét s egyenesen egy jásmin-lugas felé tart. A kis hamis jól elbujt.

— Ah! kiált Helén — meg vagy ugy-e kis bohóm.

— Most fussunk versenyt Helén néni!

— Nagyon elfáradsz kicsikém, — no de jó, jer álj mellém; majd ha háromat olvasok, akkor kezdünk futni. De nem ám nagyon. No vigyázz csak. Egy, kettő há—rom — — s Helén lekapva kék szallagos szalmakalapját, repült előre.

— Jaj, jaj; de elfáradtam, áljunk meg — kiálti a kis Magdolna lihegve.

E pillanatban hangzott mellettük a gróf komoly hangja.

— Ej, ej! Helén; már megint? Kiméld magad, — s ezzel az angyali testvérpárhoz közeledett.

— Vendégünk jött Magyarországból, egy hegedümüvész; illő, hogy megjelenj.

Helén egyet kettőt igazitott ruhája fodrain, s kis nővérét kezénél vezetve atyjokkal az elfogadó terembe léptek.

— Gusztáv Gyula, — hajtá meg magát mélyen az idegen, ki eddig a grófné társaságában volt.

— Ugy-e Helén néni megfogtalak és elfutottam, ujongott a kis Magdolna megzavarva a bemutatási szertartást.

— Montechristó Helén — mondá lágy, kellemes hangján s az idegennek nyujtá fehér kezecskéit, mit az illő tisztelettel ajkaihoz emelt.

— Ugy-e Helén néni — — —

— Pszt! csititá a gróf a kis fecsegőt s játszani kezdett vele, mig a többiek élénk beszélgetésbe merültek és észre sem vevék az idő haladását, csak midőn az ebédre hivó csengetyü szava hallatszék.

Derülten folyt az ebéd. Helén kimondhatatlan jó kedvü volt. Végre komolyabb beszédtárgyat kezdett a gróf s a zeneművekét kezdtek elemezgetni.

Épen Mozart egyik műve fölé tüzte vita-tézist, melyet a fiatal művész egész erővel igyekezett szoritani, nem sejtve, hogy a grófi család nagy „Mozartista.“ Azért is Beethoven egyik sonatáját állitotta elé, mely tökéletességben felülmulja amazt s fölkelvén, a nagy zongora elé ült s felhivta Helént egy kis „Secondóra“.

— Hát ért ön a zongorához is? kérdé Helén, melyre a művész feleletül egy-két mesteri futamot csinált, ami eléggé meggyőzheté a kedves családot képességéről.

Helén elpirult, s a fiatal ember mellé ült, azután erőteljesen szólaltatták meg a remekművet. Mindkettőben a virtuozitás a bámulatos ügyesség játszott, mely egészen elragadta a hallgatókat; a gyönyörü accordok viszhangjai visszaverődnek az ebédlő magas boltiveiről; még egy-két ütem, mely lágyan folyt szét ujjaik alatt s bevégezték a mesteri játékot.

Egy forró szempillantás Helén részéről s egy meleg kézszoritás a grófi pár részéről — lőn jutalma Gusztáv Gyula ur e részben is kifejtett művészetének.

Befejezvén az ebédet a társalgóba mentek hol ismét élénken kezdtek beszélgetni s a gróf állandó vendégül is meghivta Gusztáv urat, mit az forron megköszönve természetes el nem fogadott, hanem az idő előre haladtával búcsuzni készült.

— Talán csak nem hagy itt bennünket Gusztáv ur? esdeklé Helén — még be kell mutatni hegedű művészetét.

— Nagysád kérése parancs nekem, s hegedűtokja után nyult; azután egy hangjegy-füzetben lapozgatva kivett egy remek hegedű-szólót s Helén zongora kisérete mellett oly tűzzel, oly hévvel játszott, mely csak isteni fenséggel párosulhatott. A gróf es kedves neje elragadtatva, nem tudtak betelni e hangokkal; ujra és mindig ujra e darabot.

Nem tudta Helén, mi fogja el szivét e darab hallásakor, csak annyit érzett, hogy keblére mázsányi suly nehezedik, melynek kifolyása — két gyémántszem sötét szempilláin megkönyiték szivét. A finálé fájón meghatóan hangzott el; az élénk hangváltozatok mely a vig csapongóból, hirtelen átmegy a szomoru hangba felszántja a szivet, meghatja a lelket. A gróf is meghatottan szorit kezet a művésszel, ki mintegy önkivületben látszott lenni és csak perczek multán tért magához.

nemzeti tánczra, fitymáló hangon feleli, hogy keszenem, nem táncolja „Tschardasch!“

Tehát a női műveltség fogalma — ugy látszik — manapság az, hogy minden legyen a leány, csak ne magyar.

Egy honleány.

HIREK.

— **Az uj főapát látogatása.** A pannonhalmi uj főapát, Fehér Ipoly, uj méltóságában mult vasárnapon látogatott el először hozzánk. A látogatás tulajdonképen a benczés székháznak szólt, de azért mások is részesültek a szerencsében, hogy a főapátot fogadhatták.

— **Vizsgáló elnök.** Zsitvay Leo, a szombathelyi kir. törvényszék buzgó elnöke kedden Kőszegre érkezett és itt négy napon át beható vizsgálat alá vette a kir. járásbirósági hivatalt. Megtekintette szabad idejében vidékünk kiválóbb pontjait is, s azok szépségéről el volt ragadtatva.

— **Urnapja.** Urnapjának nem kedvezett ugyan a legszebb idő, de azért a körmenet a plébánia-templomból a belváros körül eső nélkül mehetett végbe. Régi szép szokás szerint a benczés tanárok teljesitették a papi funkcziókat; az e napon tartatni szokott magyar prédikácziót pedig ezuttal Strausz Flórián segédlelkész mondotta.

— **Ipariskolai évzárovizsgálatok.** A helybeli ipariskola 1891—92 tanévi záróvizsgálata folyó hó 14. és 15-én d. u. 6 órakor tartattak meg ngs. Major János és Tipka Ferencz polgármester ur elnöklése mellett. A szóbeli vizsgálatokat 12-én d. e. 10 órakor a rajz- és kézi munka-kiállitás megnyitása előzte meg, s a kiállitott tárgyak megbirálására felügyelőbizottság által kiküldött 11 tagból álló bizottság volt hivatva. A kellő alapossággal megejtett birálatból kitünt, hogy a kiállitott számos rajzlapok nem csak korrektebb kivitelüek, de jóval tisztább minőségüek voltak, mint az előző évben; főleg a téli tanfolyambeliek rajzaiban konstatálható határozottan szép haladás. Nem igy áll a kézimunka-kiállitásnál! Sajnosan kell jelesnünk, hogy az évi kiállitási tárgyak mennyiségre nézve a várakozást éppen nem elégitették ki: mindössze csak 39 tanuló állitott ki munkát. A lakatos ipar egyáltalán nem volt képviselve. Ezen visszaesés igen rossz világot vet egy némely iparosmester gondolkodási menetére, kiknek álokoskodása nem csak az ezen kiállitások elibe tüzött magasztos czél elérését gátolja, de önmagukra és sötét árnyékat vet. Ezek ellenében mégis volt egy néhány gonddal, izléssel és művészieséggel készült tárgy, mely dicséretére vált úgy a tanoncznak, mint derék mesterének.

I. Kiváló dicséretet nyertek: Boros Jenő Freiberger F. tanoncza és Zartl Antal Leiner J. tanoncza, kik 2—2 frt. jutalomban részesültek.

II. Dicséretes munkájukért 1·50 frt. jutalma nyertek: Rusznyák Ferencz Flamisch György-nél, Behowschits Imre Perkovits F.-nél, Báronits Károly Grosinger F.-nél, Nasztl Ferencz Baits M.-nál, Csánics Károly Csánics J.-nál, Hawenscher József Perkovits F.-nél, Bürger György Jóo S.-nál, Gangler István Meyer Gy.-nál, Polgár István Freiberger A.-nál, Schädl Vincze Rielich P.-nál és Maitz József Feigl Gyulánál; összesen 11 tanoncz 16 frt. 50 kr.

III. Jó munkáért 1 frt. jutalmat kaptak: Plemenesics János Lemke K. tanoncza, Frühwirth Ferencz Oriovits K.-nál, Wéber Károly Gruber G.-nál, Steiner János Ostermann Gy.-nél, Gerbosits József Spindlbauer K.-nál, Kehrn Ferencz Koczornénál, Neuman Ede és Bárdits Sándor Szeybold F.-nél, Dóra István és Cseicsics Fábián Edler L.-nál, Ecker János Tangl A.-nál, Ecker József Markovits F.-nél, Wendl József Fischer F.-nél, Varga Adolf Fekete V.-nél, Bintinger István Heiszán M.-nál, Glaser János Simon A.-nál, Horváth János Schwarz R.-nál, Horváth János Eichenberger J.-nál, Kárall Lőrincz Perkovits F.-nél. Összesen 19 tanuló 19 frtot.

IV. Kielégitő munkáért 50 kr. jutalmat kaptak: Istenics János Dreszler E. tanoncza, Lamp József Kraxner M.-nál, Maitz Mátyás Wehofer F.-nél, Wlaschits József Ostermann Gy.-nél, Wlaschits István Karner M.-nál, Scher Antal Pertorinné-nál Szalai János Windisch V.-nél; összesen 7 tanoncz 3 frt 50 kr.

V. Rajzolásban tett előmenetelőkért 2 frtot kaptak: Heisz Ferencz kőmives, Lamp József ács, Heiling Antal kőmives. Összesen 3 tancz 6 frtot.

Jó rajzolásért 1 frtot nyertek: Csánics András kőmives. Oswald Károly kőmives, Kuntner Ede cserepes, Bernhárd József cserepes, Maitz József betűszedő és Zarka Lajos asztalos. Összesen 6 tanoncz 6 frtot.

2 frt	jutalmat	nyert	tehát	5	tanoncz	10 frt.
1.50 „	„	„	„	11	„	16.50 „
1 „	„	„	„	25	„	25 „
0.50 „	„	„	„	7	„	3.50 „
		Összesen		48	„	55 „

Hogy ezen évben is jutalomban részesülhettek törekvő tanonczaink, első sorban a helybeli takarékpénztár 30 frt, másodsorban az ipartestület által megszavazott 25 frtnyi adományának köszönhető.

— **Megerősitett alapszabályok.** A belügyminiszter a kőszegi betegházi egyesület módositott alapszabályait helybenhagyta.

— **Évzáró vizsgálatok** a helybeli polgári fiu- és leányiskolában: Junius 20-án délelőtt I. fiu-osztály. 20-án délután I. leányosztály. 21-én délelőtt II. fiu-osztály. 21-én délután II., III., IV. leány-osztály. 22-én délelőtt III. fiu-osztály. 22-én délután, ének-vizsga. 23-án délelőtt IV. fiu-osztály. 23 án délután testgyakorlás. A vizsgálatok délelőtt 8, délután 2 órakor kezdődnek.

— **„Német múzsa Kőszegen.“** E czim alatt a *Vasmegyei Lapok* azt irja, hogy valami Haberland Frigyes nevü német szinigazgató készülne hozzánk, a kik a magyar szinészetet igen gyéren pártoljuk, hanem annál nagyobb gyönyört találunk a német múzsának handabandáiban. Tisztelt laptársunk ezuttal nagyon elvotette a sulykot és olyan dolgokat feszeget, a melyeknek épenséggel semmi alapjuk. Hogy Kőszegre német szintársulat jöjjön, arról nekünk semmi tudomásunk; de ha jönne is, nem volna az olyan borzasztó dolog, mint a minőnek azt a *Vasmegyei Lapok* festi. Hogy pedig Kőszeg nem pártolná a magyar szinészetet, azt kerekon tagadjuk, mert itt valamire való magyar szintársulat mindig nagy pártolásban részesült, sőt volt rá eset, hogy a szombathelyi szinészeknek is adott kenyeret ez a sokat meghurczolt Kőszeg. Nagyon fájlaljuk tehát, hogy a *Vasmegyei Lapok*, melyet ujabb időben olyan tárgyilagosnak tanultunk ismerni, nem óvatosabb hireinek közzétételében.

— **Dalestély.** A már két izben elmaradt dalestélyt ma, vasárnapon, a sörházkertben minden körülmények között megtartják. Ételekről és italokról gondoskodva lesz, zenéről is, az eső pedig elmaradhat.

— **Kerületi gyülés.** Az ág. evangelikusok kerületi gyülésüket az idén Kőszegen tartják, még pedig augusztus hó 3-án.

— **A belváros úrnapja.** Bevett szokás szerint ma a benczék templomából indul az urnapi proczesszió a belváros utczáira, meg-megállva a vár, a Türk-, a Klempt-féle házak és a plébánia kapualjaiban felállitott oltároknál.

— **Lesz-e határjárás?!** Régen volt, ezelőtt 11 évvel, hogy a határ kiigazitása s halmainak felujitása utoljára eszközlésbe vétetett. Azóta talán már némelyike a határt jelölő domboknak végenyészetnek indult, vagy legalább is meglapult, mint akár egy nyul; azután elcsipett a szomszéd község bizonyos területet tőlünk, vagy mi azoktól. Talán idején volna már egyszer kitekinteni a határra?! Van egy városi határozat, 1690 körül hozták, „hogy évenként barátságos vendégséggel egybekötött határjárást tartson a város.“ Ujabb időben minden harmadik évben járták meg a határt, de 1881 julius hava óta bizony egyszer sem. Talán sorát ejthetnök az idén?!

— **Sport.** Két helybeli passzionabilis biczikl-ista fogadásból versenyre kelt egymással. A kiszemelt pálya hosszassága (a vashidtól Lukácsházáig) 6.2 kilométer volt és az indulás ideje vasárnap d. u. 5 óra 45 perczre kitüzve. D. és W. versenyző urak, valamint a jury tagjai és a startter jóval ez idő előtt foglalták el helyeiket, számos más érdeklődő pedig a 6 órai vonatra szállott, hogy a verseny szemtanuja lehesson. Itt már mindenki azt hitte, hogy a második csengetésre elindult versenyzőket a vonat utó sem fogja érni, olyan gyors tempóban haladtak azok; de mikor a gépész neki eresztette a kis Jurisicsot, mégis támadt egy kis remény, a mely teljesült is, mert a sok fürkésző szem a második malom alatt egyszer csak felfedezte a versenytéri alakokat. „D. előnyben van!“ — hangzott a kiáltás. „W. fáradtan hajtja gépét“ — jegyezte meg a másik. És ugy volt. D. kezdettől fogva mindig 3—4 méterrel társa előtt haladt és 40—50 másodperczczel előbb érkezett czélhoz. Mire a vasuti versenyzők odaértek a csárdához, a győztes fél lovát (Greger-gép) már cziroga-tta a versenybiró, mig az időközben beérkező angol telivér fölött boszankodott. A sikerült verseny után a lukácsházi csárda „nagy termében“ 18 teritékü vacsora volt és fél 8 órakor hazatakarodás, mely, a vasuton legalább kedélyességben ritkitotta párját.

— **Statisztika.** A vármegye számverősége összeállitotta Vasvármegye 1891. évi statisztikai adatait. E szerint Kőszegnek van 7076 lakosa. Házasság 44 köttetett. Élve született: törvényes fiu 94, törvényes leány 92; törvénytelen 12 fiu és 10 leány. Halva született törvényes fiu 2, leány 1; törvénytelen leány 2. Meghaltak 5 éven alóli 34 fiu és 38 leány, 5 éven felüli 59 férfi és 46 nőnemű. Szaporodás 0 59.

A járás lakossága 25,072. Házasság 157 köttetett. Élve született törvényes 415 fiu és 412 leány; törvénytelen ágyból 40 fiu és 39 leány. Halva született 6 fiu és 4 leány törvényes ágyból, 1 leány törvénytelen ágyból. Meghalt 5 éven alóli 137 fiu és 153 leány; 5 éven felüli 134 férfi és 174 nőszemély. Szaporodás 1·09. Az egész Vármegyében a születési esetek összege: 14,926, a halálozásoké 10,802, igy tehát a születések a halálozásokat 4124 esetben muljak felül, vagyis az átlagos szaporulat 1·12 százalék.

— **Elég magyarok!** A szombathely-egyházmegyei tanitó-egyesület lékai körének tavaszi üléséről irván lapunk mult számában, sajnálatunkat fejeztük ki a felett, hogy a felsővidéki tanitók nem fordítanak nagyobb gondot a magyar nyelvre. E kijelentésre az birt, mivel róti gyűlésükön alig hallottunk magyar szót. Most azonban illetékes helyről nyert informáczió alapján szivesen igazitjuk helyre, hogy a kör gyülésében mindig van magyar, és pedig gyakorlati előadás és hogy a jegyzőkönyvek is magyar nyelven szerkesztve jutnak a központba. Ez a nemes buzgalom a magyar nyelv művelésében mindenesetre csak dicséretére válik a német vidékbeli tanitó uraknak.

— **Megjárták.** A mult hétfőn vásárra menő szekeresek, megakarván spórolni a vámpénzt, a legujabban beirt Széchenyi-térnél a Györgyös természetes ágyán át akartak a bleigrabeni útra jutni. Hja, de: *ember tervez, Isten végez.* Mikor belementek a szokatlanul megdagadt folyóba, a viz *megállj*-t parancsolt és csaknem magával sodorta a megrakodt járműveket lovastol, emberestül. Ugy vontatták azután ki.

— **Tűzoltó-ünnepség.** Felnővidéki levelezőnk ezeket irja a Pörgölinben lefolyt tűzoltó-ünnepélyről: A pörgölin-lantosfalvai tűzoltóság pünkösd hétfőjén tartott zászlószentelési ünnepélye szepen sikerült. Nagy volt az öröm már pünkösd vasárnapján, mert községünk szülöttje, s egyesületünk elnöke Puhr Károly kávés ur Komáromból, és szeretetre méltó neje, ki kegyes volt a zászlóanyai tisztet elfogadni, személyesen jöttek el a zászlószentelési ünnepélyre. Puhr Károly ur bőkezüen gondoskodott minden alkalommal közhasznu intézményeinkről; a tűzoltó egylet is már százakat köszönhet neki, azért volt is lelkesedés megérkezése alkalmából. A nagy nap reggelén testületileg megjelentek a felső és alsórámóczi, bónyai és hosszúszegi

---

Időközben besötétedett s a termet kivilágitották. Csak most vette magát észre művészünk, hogy egy kedves teremtés csapdájába került, s nem is igyekezett gyilkos kezekkel annak szövevényes szálait széttépni.

— Oh, gondolá magában, mily jó lenne szétdult keblemnek a nyugalom, hófehér karjaid között; s lehet, ily gondolatokkal ment szobájába, melyet számára elkészitettek; de nyugalomról szó sem lehetett. A kék ruhás alak mindig lelki szemei előtt lebegett piruló arczával, amint csókot hintve feléje hajolt. Már világosodott, midőn a piros hajnal jótékony álmot csalt szemeire és csak a déli nappal ébredt fel.

* * *

— Ah, há! kiált a kis Magda másnap a parkban nini Helén néni, a bácsi, a bácsi!

— Ne csacsogj kis füles, szólt Helén, senki sincs itt; s futott tova elbujni, hogy a kis Magda meg ne találhassa.

Pedig meglátszott a politika. Már túl volt árkon, bokron s csak az ideális kék ruhát, s a szallagos szalmakalapot lehetett látni, végre eltünt.

— Magda találj meg, itt vagyok! — hallatszott egy távoli női hang; de Magda nem ment arra, hanem inkább a bácsi felé sietett s azt szólitotta fel bujóskázni. Annyi lett a dologból, hogy együtt mentek keresni Helént, kit meg is találtak egy óriási platánus mögött.

— Ah Gusztáv ur, ön itt! s ily korán? — ingerkedék Helén. No de jöjjön, megmutatom virágaimat; nyujtsa karját — és megindultak, együtt haladva a kert porendos utain.

— Nézze Gusztáv ur, ez itt flox, ez narcis, itt kamélia — az én anyám virága; hanem én azért a nefelejtset szeretem; — igy magyarázgatott Helén s ment tovább; ez itt rózsaszinü dupla paelargonium, ez portura, itt az „inpacicus noli me tangere“ a ne nyulj hozzám, ez meg a legszebb jázmin — s folyton uj és uj adatokat mondott, időközben mindegyikről szakitott le, kis kötényébe rakta s az engedelmes fiatal ember karján egy közeli rózsa-lugasba ment; a kis Magda és a művész segitségével gyönyörü kis csokrot kötött Helén s a kis alkalmatlan vitte fel a mamának.

Rövid idei társalgás után a kastély felé haladtak. Ép'egy szép „grupp“ előtt haladtak el, midőn Gusztáv Gyula megpillantja kedvencz virágját, a nefelejcset.

Arcza égett, amiut kijelenté óhaját e virágok közül egyet birhatni; kettőt leszakitott és egyiket gyors mozdulattal megcsókolva átuyujtá Helénnek, ki azt elragadó mosoly kiséretében tűzte keblére.

Volt tehát talizmán, mely a két szerető szivet elválhatatlanui összefüzé. Szerették egymást az őrülésig, a sirig s csak egy perczre sem elhettek egymás nélkül.

* * *

Egy nap Helén ismét a szokásos helyen találkozik praedestináltjával a rózsa-lugasban — s társalgás közben Helén kiejté a végzetes szót, hogy válniok kell és elmondá keserü fájdalommal az okot, hogy midőn anyja halálos beteg volt a gyermekágyon, atyja fogadalmat tett: hogy a nő, ki születni fog, Krisztus jegyese leend a Carmeliták szigoru rendjében, hol csak e két szót szabad váltaniok még köszöntésnél is: „Memento mori!“ s a fiu, hitéritő leend a vad népek között.

— Iszonyatos, moudja Gyula, iszonyatos tréfa lenne — s mosolyogva simult angyali jegyese keblére.

— Pedig igaz, atyám kérlelhetlen; mert anyám meggyógyult s itt vagyok 18 éves, elég erős, hogy eltudjam viselni lelkem kinjait; pedig érted élek, érted halok; megosztom szegénységed, nyomoruságod s boldogságodat. Kunyhónk magányában szived s életed lesz boldogságom; nélküled nem élhetek. De most azt mondom feledj, légy erős Gyulám, én megyek; de ne feledd, hogy siron túl is tied vagyok mindörökké — — —

— Amen! — egészité ki Gyula s zokogva szoritotta keblére kedvesét; majd fel-alá járkált gondolkodva és kijelenté, hogy megkéri kezét.

— Az istenért, meg ne kisértsd, atyám hajthatatlan s ez esetben szigoru; biztositthatlak változatlanságáról. Mondom, ha szeretsz meg ne kisértsd.

(Vége következik.)

tűzoltóegyletek; képviselőket küldtek: a kőszegi, kirchschlagi, lánzséri, karlói és németgyirothi t. o. egyletek. A zászlószentelést a nagymise után a főtéren levő Szt.-János kápolnánál a helybeli plébános és káplán urak segédete mellett nagyságos és főtisztelendő Bertalanffy Gyula czimzetes prepost, lékai esperes, plébános ur végezte. A zászló gyönyörü kék selyem damasztból van készitve; Budapestről Szüts és társa jóhirnevü cégtől való. A zászlóra a szeretett és tisztelt zászlóanya értékes nemzeti szinü szalagot ajándékozott, melyen a következő felirás olvasható: *„Isten dicsőségére, felebarátaink segitségére, a pörgölinlantosfalvai tűzoltó-egyletnek Puhr Károlyné 1892. jun. 6.“* A zászlóanyát 32 fehérbe öltözött koszorúleány kisérte. A zászlószentelési aktust Mandl vendéglőjében vig ebéd követte, melyen szebbnél szebb felköszöntők is eresztettek szélnek. Pompásan sikerült délután a diszmenet is, melyen 108 egyenruhás tűzoltó vett részt. A vezényletet a kőszegi és lékai főparancsnokok teljesitették. Következett a helybeli tűzoltók sikerült diszgyakorlata. Este volt még tűzijáték, a kirchschlagon időző bécsi szerkesztő, Pfeiffer Otto ur szivessége folytán. Később tombola és tánc kivilágos kivirradtig. Az est és éj folyamán Szentgyörgyi Rezső pörgölini körjegyző és főparancsnok, Szabó László alsórámoczi jegyző és főparancsnok, a kőszegi főparancsnok, Pfeiffer Otto ur, s többen szép pohárköszöntőket mondottak. A távozók egy szépen sikerült ünnepély emlékét vitték haza magukkal.

— **Vizáradás**. A folytonos esőzések következtében nagyon megnőtt a Gyöngyös vize is, de partjait még eddig sehol sem lépte át. Annál nagyobb kárt okozott a sopronmegyei szomszédos községek határaiban a Répcze. Nekivadult hullámai átcsaptak a partokon és Alsó-Lászlót Borsmonostor s a többi répczemelléki községek határait részben elöntötték.

— **Mennyköcsapás.** A mult hétfői nagy zivatar alkalmával a villám Nagy-Kis-Patyon lecsapott egy szinbe és azt elhamvasztotta. Főépületeken nem esett kár, mert cseréptetővel vannak ellátva.

— **Búcsuk.** A kethelyi bucsut idén is elmosta az eső. A délelőttnek napfény kedvezett, de már a délutánnak kijutott az esőből. A délutáni istenszolgálat után, daczára az esőnek, két zenekar vonult le a két korcsmába, hol a falu fiatalsága járta a tánczot. Estére az egyik zenekar tanitó-mesterét, Gneisz Antalt, köszöntötte föl, ki dupla ünnepet, a búcsu mellett névünnepet is ült. — Benépesül ma a Szt. Vid hegye is. Búcsut ül ott a hivők sokasága, mely ezrivel szokott elzarándokolni a várfalakból emelt istenházába.

— **Nemzetközi baromfikiallitás.** Az országos baromfitenyésztő egyesület az őszszel egy igen nagyszabása baromfi-kiállitást tervez, mely költőgép és postagalambversenynyel, ornitologiai- és kutya-kiállitással lesz egybekötve. A kiállitás tartama alatt baromfitenyésztési tanfolyam is lesz.

— **A helyi dijszabás.** Tudvalévő dolog, hogy a kereskedelmi tarca költségvetésének tárgyalása alkalmával Wekerle miniszter kijelentette, hogy a 80 kilométerig terjedő helyi dijszabásban adott különleges kedvezményeket meg fogja szüntetni. E kedvezményeket már augusztus hó 1-ével fogják hatályon kivül helyezni. A köteléki dijszabásokban ez az intézkedés természetesen az előleges felmondás s az ujabb tárgyalások után csak fokozatosan lesz keresztül vihető.

— **Befőttek készitését** minden tekintetben megbizható módon ismerteti Erzsi néni „Hogy kell befőzni?“ czimű könyve, mely rövid egy év alatt több ezer példányban fogyott el. A kiadó czég most egy bővitett kiadást rendezett sajtó alá s mindazok, akik befőttek készitésével foglalkoznak, megvehetik a jeles kis munkát, mert sokat tanulhatnak belőle. Ára 80 kr. Ugyanazon szerzőtől szinte most jelent meg a „Tészták könyve“, mely több mint 300-féle főtt és sült tészta készitésével ismertet meg. Ára 1 frt. A „Hogy kell befőzni?“ czimű munka pedig szinte csaknem 300-féle befőtt recipét foglal magában. A két könyvet együtt rendelve 1 frt 40 kr. küldi meg a „Magyar háziasszonyok könyvtára“ kiadóhivatala Nyiregyházán utánvétel mellett.

Csarnok.

A szabadságharczi emlékek kiállitásán.

Végig néztem ezt a borzalmasan fenséges kiállitást, a hol visszhangja van a multak lelkesedésének és a martyrok jajkiáltásának, a hol a rongyokra tépett dicsőség békén megfér az áruló gyalázat dicsérete mellett s a hol gyászba öltözve mereng a nemzet géniusza.

Hét nagy helyiségben (egy teremmel több, mint tavaly) van elhelyezve a tömérdek emlék. A falakat képek ezrei boritják. Az oszlopok mellett trofeumok állnak; fegyverek, a melyekből magasra emelkednek a vérrozsdás kaszák és durva oláh-lándsák. Valamikor azoknak a puskáknak dörgését győzelmi kiáltás és halálhörgés követte; a kaszák pengéjét az ellenség vére föstötte pirosra s oláh lándsa végére feltüzték zalatnán az ártatlan magyar csecsemőt.

A dicsőséges harczok és gyalázatos vérontások eszközei ezek. Most emlékgyüjtemény, ki tudja valamikor nem-e lesz ujra fegyvertár?

Ott vannak aztán az átlyukgatott honvédruhák és csákók, a melyek viselői a szabadságért halva, a nemzet boldogságától álmodnak már a föld alatt; ott vannak a foszlányos zászlók, a melyek nyelvét könnyezve csókolja meg olykor, egy-egy 48-as hős aggastyán s ott van körülöttük a tömérdek arczkép, a szabadságharcz félisteneinek apotheosisa.

A tárlaton különben közel 300 külön kiadásban látható Kossúth arczképe, összegyűjtve, Európa s Amerika összes országaiból. Imposans ezek között a Karlovszky Bertalan° által festett életnagyságú arczkép másolata, a mely tavaly készült s az egg Kosúthot elve ábrázolja. A kép annyira életteljes, hogy szinte reszketni látjuk a székről lecsüngő fehér kezet. — Mint a dicsőséges multnak szent fantomja, jelenik meg ellőtünk az ő fénykorának emlékei között s elborul: szemein a nyugvó nap végső sugarai reszketnek.

Érdekes a Kossúth arczkép — csarnokban két képnek a tus-vázlata. Az egyik kép a Kossúth nótának allegorikus megábrázolása. A lelkes tüztől áthatott magyar népcsoport közepén, a dalkezdetének feliratával ellátott zászlót egy ifjú magasra emeli; körülötte a harczbainduló nép, a mint szeretteitől is lelkesitve, bucsuzik — mig a távolban egy kovács műhelynek tűzvilágos kohója előtt kaszákat vernek fegyverré.

A másik kép azt a leirhatatlan jelenetet állitja elénk, a mint Kossúth Czegléd piaczán szónokol. Ezt a képet, lehetetlen szivdobogás nélkül nézni. Kossúth a piacz közepén, a szónoklásnak leghevesebb mozdulatával, arczán a lángoló lélek vissza tükrözésével jelenik meg a szemlélő előtt. Körülötte az elragadtatás jeleivel hullámzó népcsoport, térdelve és kalappal integető emberek — hallani véljük Kossúthnak gyujtó szónoklatát s a kiállitást:

„Mindnyájunknak el kell menni!“

A mint hallottam, gróf Kreith Béla, a gyüjtemény tulajdonosa meg is festeti mindakettőt és sokszorositatni fogja.

A kiállitásnak van egy megrenditően szomorú helyisége: a vértanúk szobája.

Mintha kriptába lépnénk: a falak fekete posztóval vannak bevonva. A középső asztalon tizenhárom gyertya ég. Oldalt nehéz bilincsek függnek a falakról; ott vannak azok mellett a vértanuk utolsó levelei, a miket a halált megelőző éjjelen irtak szeretteikhez. — Ott van egy rongyos szürke rabruha: abban élte át Körösi Sándor a Josefstadti nehéz fogságot; ott vannak a vértanuk reliefjei és olajfestményű arczképei a falakon; a megdicsőült halottak mintegy feltámadva.

A vértanuk szobájában ott van Zala jeles szobrászunknak az aradi vértanukról készitett életnagyságú 13 szobra s a falakon láthatók e többi vértanuknak gr. Batthiányi, b. Perényi, Csányi, herczeg Voronicczky, b. Mednyánszky, Lenkey, Kazinczy, Ormay, Juhbál, Murmann, b. Jeszeenak, Szacsvay stb. életnagy olajfestményű arczképeik.

Önkénytelenül is levesszük a kalapunkat. Szinte várjuk, hogy egyszercsak megjelennek a sápadt minorita atyák és a sötét tekintetű hohér. Lehetetlen ott nem fázni, lehetetlen ott nem sirni.

A mint hallom, a kiállitást Budapesten állandósitani fogják. Csáky miniszter, Thaly interpellatiójára azt felelte, hogy a gyüjteményt a museum számára átveszi. Együtt marad minden s temploma lesz a nemzetnek, a hova ereklyéket csókolni zárandokol a hazaszeretet.

Gárdonyi Géza.

Közgazdaság.

A baromfi-kiállitásokról.

Irta dr. RÁTZ ISTVÁN akadémiai tanár.

(Folytatás.)

Tagadhatatlan azonban, hogy az érdeklődés mindinkább növekedik a baromfitenyesztés iránt s nemcsak az országos baromfitenyésztő egyesület és a gazdasági egyesület baromfitenyésztő osztálya karolták fel ez ügyet, hanem a vidéki gazdasági egyesületek is programuira tűzték annak fejlesztését.

Mindez alapos reményt nyújt arra, hogy a baromfitenyésztés rövid idő multa egyik legfontosabb és legjövedelmezőbb ága lesz a gazdaságnak, — ha megfelelő gonddal, az eddiginél több előrelátással és szakismerettel fogjuk azt művelni és fejleszteni.

Csakhogy a fokozatos fejlődésnek első feltétele az, hogy minél szelesebb körben terjesszük azokat az ismereteket, a melyek elengedhetlenül szükségesek a rationalis baromfitenyésztéshez; de gondoskodnunk kell már most arról is, hogy azon veszélyek ellenében, a melyek a baromfitenyésztést fenyegetik, kellő időben és biztosan tudjunk védekezni.

A legnagyobb és legnehezebben leküzdhető veszélyt a fertőző betegségek képezik, a melyek évenkénti óriás veszteséget okoznak s egyes vidékeken a baromfiállományt teljesen kipusztítják.

Tulzásnak tartom ugyan azok aggodalmát, a kik a szárnyasok fertőző betegségeiről azt állitjuk, hogy ellenükben védekezni egyáltalában nem lehet, de azt el kell ismernünk, hogy a sikeres védekezés nem könnyü feladat, mert a fertőző betegségek terjedését olyan sok, néha igen kicsinyesnek és a figyelemre alig méltónak látszó körülmény segitheti elő, hogy igen nagy óvatosságot kell kifejtenünk minden irányban, ha meg akarjuk oltalmazni ellenükben a tenyésztést.

És e tekintetben még sokat kell tanulni a gazdaközönségnek, mert a házi állatok fertőző betegségeiről általában, de különösen a szárnyasokat pusztitó járványokról nagyon sajátságos és a tudomány mai állásával homlokegyenest ellenkező nézetek vannak forgalomban.

A lépfenéről ma már a legtöbb értelmes gazda tudja, hogy az nem a vérkészités hiányosságának a következménye s nem a vér rendellenes vegyülete, hanem a lépfenebacillusok által idéztetik elő. A takonykórról is eléggé ismeretes, hogy azt nem a genynek a verbe való felszivódása vagy az istálló rossz levegője okozza, a mint azt régebben hitték, hanem egy sajátságos fertőző anyag. Ellenben a baromfiak között járványosan fellépő betegségekről a legtöbben még azt hiszik, hogy azoknak oka a meleg vagy nedves időjárásban, a rossz vizben, a meghülésben és ezekhez hasonló mellékes körülményekben rejlik, a melyek elősegithetik talán némelig a betegségek terjedését, de nem lehetnek azoknak előidéző okai sohasem.

Ebből magyarázható meg aztán az is, hogy a legtöbb tenyésztő nem tud védekezni ezen bajok ellen. És ez nemcsak azért káros, mivel igy a baromfiállománynak nagy része pusztul el évenkint, — hanem még azért is, mert sok tenyésztő elveszíti a kedvét s félbehagyja a a tenyésztést mint olyat, a mely részére semmi anyagi hasznot nem hajt.

Szerencsére vannak már a tenyésztők között olyanok is, a kik ismerik a fertőző betegségek természetét s meg is védik ellenükben szárnyasaikat.

A tapasztalás azt bizonyitja, hogy a járványos betegségeket az esetek legnagyobb számában az ujonnan vásárolt baromfiak hurczolják be a tenyésztésekbe. És ez annál könnyebben megesik, a mennyiben ezeket legtöbbször nem szokta állatorvos megvizsgálni, annál kovésbbé hosszabb időn át megfigyelni; pedig ismeretes dolog, hogy sok tenyésztő — tisztelet a kivételeknek — nem nagyon lelkiismeretesen jár el s az a körülmény, hogy baromfiállományában valamely ragadós betegség uralkodik, nem képez okot arra, hogy az eladást beszüntesse. De sőt az is megtörténik, hogy épen azért bocsátják árúba a baromfiakat, mert járványos betegség pusztitja a tenyésztést.

A többi állatfajokra vonatkozólag hasonló esetben törvényes intézkedések védelmezik a vevő érdekeit, — azonban sajnos, a baromfiakra nézve még nincsenek ilyenek életbeléptetve. Csakis az éberség és körültekintő óvatosság mentheti meg tehát a tenyésztőket attól, hogy az ujonnan szerzett baromfiak, a melyeket esetleg nagy áldozat árán vásárolnak meg, — a legpusztitóbb betegségeket ne hozzák magukkal.

Mióta a baromfitenyésztéssel többet foglalkoznak hazánkban, sűrűbben rendeznek kiállitásokat is, a melyeknek hasznosságát és a tenyésztésre gyakorolt előnyös befolyását nem lenne jogosult kétségbevonni, mert a komoly verseny ezen a téren is, mint mindenben, üdvös eredményeket szül. Csakhogy ezek jótékony befolyását lényegesen ellensúlyozza az a körülmény, hogy a kiállitások ugy, a mint azokat nálunk és Németországban rendezni szokták, nagyon elősegitik a fertőző betegségek terjedését, miután a kiállitások rendezői egyáltalán nem forditanak gondot az állategészségügyre. De a kiállitók is csak arra törekesznek, hogy tiszta fajokat küldhessenek a kiállitásra, — arra azonban senki sem fordit gondot, hogy a kiállitásokon csakis járványmentes vidékek és tenyésztések vehessenek részt.

Nem mondok tehát ujat, ha azt állitom, hogy mindaddig, a mig a kiállitásra beküldött anyagot nem fogja szakértő megvizsgálni és megfigyelni, központi fertőző telepeknek kell a kiállitásokat tekinteni, a honnan a szélrózsa minden irányában mesterségesen hurczoltatnak szét a fertőző betegségek. Hiszen csak 1—2 fertőzött tenyészetnek kell a kiállitáson képviselve lenni és biztosra vehetjük, hogy a ketreczek közös tisztogatói, a kicserélődő etető és itató edények, a szomszédság stb. közvetitésével a kiállitás végére a szárnyasoknak nagy része fertőzve lesz és a különböző érmeken vagy a diserő okleveleken kivül hazaviszik ráadásul a pusztulás csiráit is.

És itt különösen azokat a fertőző betegségeket kell figyelembe venni, a melyek idült lefolyásnak, mint a gümőkór, a difteriás gyulladás és az ugynevezett gregarinozis. A szárnyasok kolerája e tekintetben kevésbe veszedelmes, mert hirtelen öli meg a fertőzött baromfiakat és ha ezen betegségekkel inficiált szárnyasokat küldenek a kiállitásra, akkor azok elhullanak már utközben. Ellenben az emlitett három betegség idülten folyik le és a fertőzés megtörténte után rendesen hosszabb idő multa el, mielőtt a betegség első tünetei jelentkeznek.

Irodalom.

— **Rendkivüli kedvezményeket** nyujt a „Magyar Nők Lapja“ előfizetőinek. A ki az egész évre szóló 6 frtnyi előfizetési összeget, 30 kr. postaszállitási dijjal együtt egyszerre beküld; annak egy eredeti regénnyel a Zilahy Ágnes-féle „Valódi magyar szakácskönyvel“ s a „Női szépség“ művészetének tankönyvével tehát 3 kötettel kedveskedik ingyért; a ki a félévre szólló 3 frtnyi előfizető összegeket 20 kr. szállitási dijjal együtt egyszerre beküld a „Valódi magyar szakácskönyvet“ s a „Női szépség“ czimű könyvet tehát 2 kötetett kap ingyért; végre a ki a negyedévre szoló 1 frt 50 kr. előfizetési összeget 10 kr. szállitási dijjal együtt egyszerre beküldi; annak a „Női szépség“ czimű könyvet küldi ingyért a „Magyar Nők Lapja“ kiadóhivatala. (Bpest kisbid-utza 9. szám) melyhez az előfizetések postautalványon küldendők.

— **Nincsen** a magyar családoknak olyan gazdag könyvtára, melyben annyi szellemi szórakozást találhatna a család minden tagja, mint a mennyit a „Képes Családi Lapok“ válogatott közleményei nyujtanak. Nincsen a családi életnek s a gondosan vezetett magyar vendégszerető háznak olyan kérdése, melylyel e lap melléklete a „Nő a házban“ szakavatottan ne foglalkoznék.

A „Képes Családi Lapok“ előfizetési ára a „Nő a házban“ czimű divat-melléklettel együtt egész évre 6 frt, félévre 3 frt negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapest, nagy korona-utcza 20. sz.) melyhez az előfizetések legczélszerűbben postautalványon intézendők, kivánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatványszámokkal.

— **Ő Felsége a király és a királyné** sajátkezű irását és névaláirását mutatja be a „Képes Családi Lapok“ legutóbbi számában olvasóinak. Mindent ami uj és az olvasóközönség előtt ismeretlen, a „Képes Családi Lapok“ hasábjain láthatunk meg először. A koronázási diszszám után mely mindenkinek a legkellemesebb meglepettést szerezte a felséges uralkodó pár hiteles sajátkezű irás-, és névaláirásával kedveskedik olvasóinak, és

valóban oly szép kiállitással adta azt ki hogy a számot mindenki, mint egyik legnevezetesebb emléket fogja őrizni. A küszöbön álló juliusi uj évnegyed alkalmából felhivjuk t. olvasóink figyelmét a „Képes Családi Lapok“-ra és jó szolgálatot vélünk tenni, midőn azt legmelegebben ajánljuk. A „Képes Családi Lapok“ előfizetési ára: Egész évre 6 frt, él évre 3 frt; negyedévre 1 frt 50 kr. mely előfizetési összegek a kiadóhivatal czimére Budapest nagykorona utcza 20. szám alá küldendők.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*
Kiadó-laptulajdonos: *Feigl Gyula.*

Piaczi-árak.

Buza	100 kilo . .	7 frt. 60 krtól	7 frt. 90 kr-ig.
Rozs	„ . .	7 „ 80 „	8 „ 40 „
Árpa	„ . .	6 „ — „	6 „ 60 „
Kukoricza	„ . . .	6 „ — „	6 „ 20 „
Zab	„ . . .	6 „ — „	6 „ 50 „

		frt.	kr.		frt.	kr.
Buzaliszt I.	100 kilo	15	40	100 kilo burgonya	1	85
„ II.	„	15	10	Marhahus . 1 kilo	—	60
Rozsliszt I.	„	13	60	Marha zsir	1	10
„ II.	„	12	—	Disznóhus . „	—	52
Buzakorpa .	„	5	—	„ zsir . „	—	68
Rozs „ .	„	5	—	Borjuhus . „	—	60
Köleskása .	„	14	—	Birkahus . „	—	36
Dara . .	„	17	—	1 méteröl bükkfa	13	50
Árpa dara .	„	8	—	„ „ dorong	10	--
Széna . .	„	2	52	„ tölgyfa	9	40
Szalma . .	„	1	90	„ „ dorong	7	60

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások.		sz. vegyes vonat II.III. oszt. kocsikkal		
	Középeurópai idő.		reggel	d. u.	este
—	**Kőszeg**	ind.	5^{05}	11^{55}	5^{50}
6	Lukácsháza	(m. h.)	5^{19}	12^{08}	6^{04}
12	Német-Gencs	(m. h.)	5^{36}	12^{24}	6^{21}
18	**Szombathely**	érk.	5^{51}	12^{39}	6^{36}
—	**Szombathely**	ind.	6^{45}	3^{15}	7^{01}
7	Német-Gencs	(m. h.)	7^{01}	3^{31}	7^{2}
13	Lukácsháza	(m. h.)	7^{18}	3^{48}	7^{38}
18	**Kőszeg**	érk.	7^{31}	4^{01}	7^{51}

Csak kedd-, pénteken közlekedik egy negyedik vonat Kőszegről 8 ó. 10 percz- Szombathelyről 11 ó. — perczkor.

Déli vasut.

Szombathelyről Bécs felé indul:

Szombathely . . .	éjj 3.35	reg. 5.55	d. e. 10.—	d. u. 4.15
Acsád	„ 3.56	„ 6.16	„ 10.27	„ 5.01
Bécsbe érk. . . .	d. e. 8.58	„ 9.40	d. u. 3.40	este 8.56

Bécs felöl Szombathelyre indul.

Bécs	regg. 7.—	d. u. 1.35	d. u. 5.05	est. 7.40
Acsád	d. e. 10.27	est. 6.27	est. 9.39	éj. 12.21
Szombath. é. . . .	„ 11.10	„ 6.47	„ 9.59	„ 12.40

Szombathelyről Nagy-Kanizsa felé indul:

Szombathely . . .	d. e. 11.10	este 7.15	éjjel 1.12
Dömötöri	„ 11.28	„ 7.37	„ 1.34
Molnári	„ 11.39	„ 7.51	„ 1.48
Győrvár	d. u. 12.05	„ 8.26	„ 2.24
Sz.-Iván (Z.-Egerszeg)	„ 12.33	„ 8.55	„ 2.52
N.-Kanizsára érk. .	„ 1.44	„ 10.26	„ 4.19

[N.-K]anizsa felöl Szombathelyre indul:

N.-Kanizsa	éjjel 12.84	reggel 6.55	d. u. 2.15
Sz.-Iván (Z.-Egerszeg)	„ 2.00	„ 8.28	„ 3.27
Győrvár	„ 2.24	„ 8.54	„ 3.50
Molnári	„ 3.00	„ 9.29	„ 4.15
Dömötöri	„ 3.18	„ 9.42	„ 4.25
Szombathelyre ér. .	„ 3.33	„ 10.03	„ 4.41

Magyar királyi államvasutak.

MENETREND.

Érvényes 1891-ik évi október 1-től.

Budapestről.			Budapestre.		
Budapest	10^{20} es.	8^{40} de	Graz (prágai id.)	8^{20} de	6^{05} est
Győr	2^{34} éj.	11^{35} „	Fehring	10^{39} „	8^{32} „
Pápa	3^{37} „	12^{52} du	Gyanafalva bp i.	10^{56} „	8^{52} „
Kis-Czell	4^{39} „	1^{54} „	Szt Gotthard	11^{11} „	9^{06} „
Sárvár	5^{06} „	2^{26} „	Rátót	11^{39} „	9^{33} „
Szombathely	6^{04} rg	3^{12} „	Csákány	11^{39} „	9^{34} „
Kis-Unyom	6^{18} „	3^{25} „	Körmend	11^{53} du	9^{49} „
E-Rádócz	6^{32} „	3^{39} „	E.-Rádócz	12^{08} „	10^{03} „
Körmend	6^{46} „	3^{52} „	Kis-Unyom	12^{22} „	10^{26} éj.
Csákány	7^{04} „	4^{05} „	Szombathely	12^{44} „	10^{39} „
Rátót	7^{12} „	4^{15} „	Sárvár	1^{22} „	11^{18} „
Szt.-Gotthárd	7^{33} „	4^{29} „	Kis-Cell	2^{30} „	12^{00} „
Gyanafalva	7^{54} „	4^{50} „	Pápa	3^{20} „	12^{44} „
Fehring (prág. id.	8^{12} de	5^{09} „	Győr	5^{02} „	2^{25} „
Graz	10^{36} „	7^{32} es.	Budapest	7^{50} est	7^{00} „

Nyilt-tér.

Nyers-bastselyem szövetet, egész öltönyre valót szállit 10 ft 50 krért (kivánatra jobb fajtájut is) **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben**, póstabér- és vámmentesen. Minták postafordultával küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó“.

Glória selymet — 120 cmtr. szélleségben, por- és esőköpönyegek, valamint zubonyokra alkalmasat méterenként 2 ft. 65 krtól.

963/92.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **a kőszegi takarékpénztár** végrehajtatónak, **Schranz Samuel** végrehajtást szenvedő elleni 750 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kőszegi járásbiróság területén levő kőszeg szab. kir. városban fekvő a kőszegi 2963 sz. tjkvben A † 1327 hrsz. 788 házsz. félházra az ujabbi árverést 800 frtban, ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan

az 1892. évi julius hó 4-ik napján d. e. 10 órakor, alulirt biróság hivatalos helyiségében

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881, LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1892. évi május hó 9. napján.

A kőszegi királyi járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Terplán,
kir. aljárásbiró.

Jeles könyvek

rendkivüli olcsó árak mellett, jó állapotban megrendelhetők

Heckenast G. utóda (Drodtleff R.)

kiadóhivatalában Pozsonyban.

Babics Kálmán, Széptan vagy aestetika. (n. 8-r. 321 lap) 2.80 helyett csak 90 kr. Legjobb aestetika, nélkülözhetetlen minden művelt ember részére.

Fodor Dezső, Utasitás a házadó ügyekben, háztulajdonosok és házkezelők részére (n. 8-r. 56 l.) 50 kr. helyett csak 20 kr. Minden háztulajdonosnak ajánlható.

Karola költeményei. (12-r. 162 l.) 1.40 helyett csak 30 kr. Alkalmas ajándék hölgyek részére.

Király János, dr. A pozsonyi nagy-dunai vám- és rév-jog története. Levéltári adatok nyomán. (n. 8-r. 178 lap.) 2 frt helyett csak 1 frt. Kitűnő legujabb forrásmű a magyar történethez.

Kofrányi Adolf, dr. A Gräfenbergi hidegviz-gyógymód. Népszerü irályban tájékozásra a vizi kezelésnél (8-r. 212 l.) 1.50 helyett csak 1 frt. Kitünő utmutató a hidegviz-gyódmód haszuálatához, sokkal becsesebb mint Kneipp vizkurája

Orbók Mór. Tréfás mértani feladványok gyüjteménye Ifjak és más korbeliek hasznos mulattatására kidolgozva. A szöveg közé nyomott 117 képpel. (8-r. 74 lap.) 50 kr. helyett csak 30 kr. Tanulságos és mulattató gazdag tartalmu könyvek, a fiatalságnak és nevelő uraknak.

Orbók Mór, Tréfás számtani feladványok gyüjteménye. Ifjak és más korbeliek hasznos szórakoztatására. (8-r. 80 l.) 70 kr. helyett csak 30 kr.

Paedagogiai Plutarch: Orbók Mór, Paedagogiai Plutarch. Jelesebb paedagogusok, kiválóbb tanférfiak arczkép- és életrajz gyüjteménye I/II diszes kötet (n 8-r. 564 lap.) 4 frt helyett csak 2 frt 50 kr. A nm. közoktatásügyi miniszterium által melegen ajánlva. Egy tanár urnak könyvtárából sem szabadna hiányozni.

Peress Sándor, Verses köszöntő könyv. Gyermekeinknek. (16-r. 30 l.) 20 kr. helyett csak 10 kr. szép tartalmu köszöntőkönyv, különféle alkalmakra.

Samarjai Károly, dr. A pozsonyi régi és uj szinház. Töredékek Pozsony multja és jelenéről magyar és német nyelven. 2 képpel (8-r. 54 l.) 40 kr. helyett csak 20 kr. Jókai-féle stilusban tartott vázlat, a legrégibb magyar színház felöl.

Schulpe György. dr. Felhők és csillagok. Költemények s egy elbeszélés. (16-r. 88 l.) 60 kr. helyett csak 30 kr. Egy tehetséges ifju magyar iró, ki ezen költemények által magának uj pártfogókat hóditott.

Schulpe György, dr. Tanulmányok az irodalom, jog- és kulturtörténet terén (n. 8-r 52 l.) 40 kr. helyet csak 20. Minden művelt emberre nézve érdekes.

Tanitók évkönyve. Tanárok, tanitók s tanitóképző intézeti növendékek haszuálatára. Szerkesztette Orbók Mór 1 frt 20 kr. helyett csak 30 kr. Költőibb és olcsóbb mint bármely jegyzőkönyv, képekkel. Alkalmi ajándék tanároknak.

Tóth Sándor. dr. Távol, közel. Ujabb elbeszélések. (8-r. 206 l.) 1 frt 20 kr. helyett csak 60 kr. Öt érdekes elbeszélés, a legjelesebb birálatok kitünőnek bizonyitottak.

Jó zeneművek, csinos kiállitásban.

Bánfi Sándor. Képek a pozsonyi ligetből. Diszes keringő (Walzer) 1 frt helyett csak 20 kr.

Elsvogel Feri. 30 év után. Keringő. 40 kr. helyett csak 20 kr.

Korbai Ferencz. Gyapjas bundám Népdal irta Samarjay Károly, 30 kr. helyott csak 20 kr.

Mader Rezső. Pozsonyi tüzoltó-induló. 60 kr. helyett csak 20 kr.

Rudnyánszky János. Izabella-csárdás. 50 kr. helyett csak 20 kr.

Rudnyánszky János. Kék ibolya. Lengyelke zongorára 50 kr. helyett csak 20 kr.

Wolf Zelga. Kereskedelem és ipar. Polka. 40 kr. helyett csak 20 kr.

!! Jeles könyvek és diszes kóták jó allapotban !!

Csúz, köszvény, tagszaggatás, fejfájás, czipőfadalom hátfájdalom stb. ellen legjobb bedörzsölés a Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller.

Több mint 20 év óta a legtöbb családban ismeretes mint fájdalom-enyhitő **szer** és majdnem minden gyógyszertárban kapható 40 és 60 krért. Minthogy utánzások léteznek, ennélfogva mindig határozottan:

„Horgony-Pain-Expeller“

kérendő.

Szép minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.

Mintakönyvek szabók számára bérmentetlen.

Öltözékeknek való kelmék.

Peruvien és Dosking a magas klérus számára, szabályszerü kelmék cs. és kir. **tiszti egyenruháknak, aggharczosok-, tüzoltók-, tornászok- és libériáknak, billárd- és játékasztalokra** való posztó, (loden), vizhatlan **vadászkabátoknak**, **mosókelmék, utazoplaidek 4—14 frtig** stb. Aki olcsó, tisztességes, tartós, tiszta gyapjus posztóárúkat és nem oscsó rongyokat, melyek minden oldalról vevésre ajánltatnak és alig érdemesek a szabó ollójára, akar venni, forduljon

Stikarovsky Jánoshoz Brünnben

Ausztria-Magyarország legnagyobb posztógyára.

Figyelmeztetésül! A n. é. közönség oly czégek elől, melyek 3-10 méter hosszu „**maradékokat**“, „**szelvényeket**“, és ugynevezett „**metszelékeket**“ salonöltözékekre hirdetnek, megintetik.

Már az egyenlő hosszuság bejelentésben látszik a nyilt szédelgés, mert az ilyen maradékok stb. divattalan, rossz, eladhatatlan darabokból lesznek összeállitva. Ilyen nyuzadék áru, melyet ezen czégek már a második vagy harmadik eladótól vesznek, alig ár a vevőárnak egy harmadát.

Szétküldés utánvét mellett csak 10 frton felül bérmentve. — **Levelezés** német, magyar, cseh, lengyel, olasz és fraczia nyelven.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **özv. Lakits Antalné** végrehajtatónak **Lakits Péter** végrehajtást szenvedő elleni 900 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kőszegi királyi járásbiróság területén lévő, Bándol községben fekvő a bándoli 95. sz. tjkvben A I. 18.32 helysz. belsőség és 10. számu ház és 4 sorsz. alatti közös erdő és legelő jutalékból Lakits Pétert illető felerészre 290 frt a bándoli 22 sz. tjkvben A I. 3—10 sorszám alatti 3/8 telekből Lakits Pétert illető 1/6 részre 188 frt 50 kr., a bándoli 27. sz. tjkvben A I. 1—17. sorszám alatt felvett 4/8 telekből Lakits Pétert illető 1/4 részre 399 frt a bándoli 68 sz. tjkvben A † 409. hsz. szántóra egészben 34 frt és a bándoli 110 sz. tjkvben A † 522. hsz. alatt felvett végrehajtást szenvedettel 1/4 részben, Lakits Ferenczet 1/4 részben és Csácsinovits Jánost 2/4 részben illető egész rétre az árverést 39 frta ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok

az 1892. évi julius hó 15-ik napján délelőtt 10 órakor Bándoly község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. törvényczikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyiminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1892-ik évi márczius hó 31-én.

A kőszegi királyi járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Terplán,
kir. aljbiró.

Utolsó hét.

Huzás már junius hó 23-án.

Magyar állami jótékony-sorsjegyek.

Főnyeremény 60.000 frt.

Az összes nyeremények 160.000 frtra rugnak.

Egy sorsjegy ára 2 frt.

Sorsjegyek kaphatók a lotto-igazgatóságnál Budapesten (Pest fővámház félemelet), hová a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő; valamennyi lotto-, só és adóhivatalnál a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Mercur“-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállitott egyéb sorsjegyárulé közegnél.

Budapest, 1892. április 1-én.

Magyar kir. lottó igazgatóság.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.